І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 168. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 11-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1965 No. 168. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 10 вересня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

9-го ВЕРЕСНЯ ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО СТВОРЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ МІСЬКИХ СПРАВ. Але Президент не найменував ще на цей новий пост в його кабінеті нікого. Досі називали як найпевнішого кандидата на керівника Департаменту Мешканевих і Міських Справ Роберта С. Вівера, який вже кілька років є головою Мешканевої Агенції, і який був би першим негром в кабінеті Президента ЗДА. Дехто гадає, що Вівер не буде найменований, бо Президент ще не є рішений в цій справі. Між кандидатами називають і нюйоркського посадника Роберта Вагнера, який не кандидує на перевибір на цей пост цього року. Новий Департамент об'єднає різні агенції, які тепер займаються міськими й мешканевими справами.

ҐАРДНЕР ЕКЛІ ПЕРЕДБАЧАЄ ЗБІЛЬШУВАННЯ ЕКОНОМІКИ В 1966-му РОЦІ. Він є головою Ради Економічних Дорадників Президента. Це перша оцінка урядовою особою економіки ЗДА після договору в сталевій продукції та під час війни у В'єтнамі. Ґарднер Еклі промовляв на зборах Американського Статистичного Товариства у Філядельфії. Він ствердив, що видатки на оборону збільшаться тільки на 2 більйони долярів, а не на 10 більйонів дол., як дехто гадає. Договір в сталевій продукції не є інфляційний, бо збільшує платні на 3.2 відсотка. Крайова продукція в цьому році збільшиться на 40 більйонів долярів і становитиме 670 більйонів долярів.

В ОТТАВІ В КАНАДІ ВІДБУВАЄТЬСЯ 54-та МІЖНАРОДНА ПАРЛЯМЕНТАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ. Вона почалася 8-го вересня і закінчиться 17-го вересня. В ній беруть участь 600 делеґатів із 61-ої держави, між якими є вільні країни, держави комуністичного бльоку та ті, які стоять осторонь і не належать ані до вільнолюбного ані до комуністичного бльоків. Представники СССР та Об'єднані Арабської Республіки старалися втягнути до дискусії справу війни у В'єтнамі, але більшість делеґатів відкинула такий порядок нарад. Делеґатів вітав репрезентант англійської королеви 77-річний генеральний губернатор Канади Джордж П. Ваніє, який відкрив конференцію, заявляючи, що „парлямент не може існувати без активної співучасти народу".

КОЛИШНІЙ ДОМІНІКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ХУАН БОШ В НЕДІЛЮ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО САНТО ДОМІНҐО з вигнання в Порто Ріко де він перебував від 1963-го року, коли його скинено як прихильника лівих. Таким він залишився досі і під час нової кризи в Домініці, яка почалася 24-го квітня цього року, він підтримував лівих, які домагалися його повороту як „законного президента". Протиімперіялістичний фронт, опанований комуністами, скликає на неділю масові збори і сподівається, що на зборах промовлятиме Бош. Ліві кола хотіли б відразу втягнути Боша до протиамериканського руху в Домініканській Республіці. Бош був вибраний на президента в 1962 році після 38-річного панування родини Трухілльо.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШАРЛЬ ДЕ ҐОЛЛЬ заявив на пресовій конференції в минулу середу у Парижі, в приявності понад 1.000 журналістів, що „найдалі до 1969 року" Франція спротивиться інтеґрованій західній оборонній системі, яка „віддає нашу долю в руки чужинців". У 1969 році Північно-атлантійський оборонний пакт (НАТО) 15-ох західніх держав має бути відновлений, або дехто з його членів може з нього виступити — чим саме погрожує тепер де Ґолль. Водночас він заявив, що Франція тільки тоді припинить бойкот Европейської Економічної Спільноти, як дістане ґарантію, що не буде політичної інтеґрації Европи, яка будь у чому порушила б державний суверенітет і особовість Франції.

РЕДАКТОР „ПРАВДИ" АЛЕКСЕЙ РУМЯНЦЕВ ВИСТУПИВ у тому московському щоденнику проти другого керівного совєтського щоденника „Ізвєстій" і ще проти часопису „Сєльская Жізнь" в обороні обмеженої свободи письменницької творчости. Румянцев закинув тим газетам, що вони мають „упереджений односторонній підхід" та не допускають з'ясовування також темних сторінок підсовєтського життя, що може потрібне для його направи. „Ізвєсія" вели в останньому часі кампанію проти „нігілізму" в совєтській літературі, вимагаючи від неї виключно служіння партії.

ЛІДЕР НАЙБІЛЬШОЇ ГРЕЦЬКОЇ ОПОЗИЦІЙНОЇ ПАРТІЇ, ПАНАЙОТІС КАНЕЛЛЬОПОЛІС, заявив, що він погодився б очолити тимчасовий уряд, який мав би за завдання перевести нові вибори до парляменту, під умовою, що раніше переведено б закон, який виключив би небезпеку, що комуністи і їх поплентачі будуть тероризувати виборців. Партія Панелльопульоса має 99 послів у парляменті і є другою по величині за партією Центральної Унії кол. прем'єра Георґа Папандреу, який відмовляється від кожної іншої розв'язки вже двомісячної кризи уряду, домагаючись виборів. Кол. військовий міністер заявив, що Папандреу плянував при помочі армії і вулиці перевести державний переворот.

БРИТАНІЯ ПЕРЕГОВОРЮЄ З ФРАНЦІЄЮ про купно 75-80 джетових бомбовиків типу „Міраж IV", замість проєктованих спершу американських „Ф-111 А". Ті закордонні — американські чи французькі бомбовики-джети мають заступити перестарілі британські бомбардувальники типу „Канберра". На зворот у сторону французьких джетів вплинула передусім куди дешевша ціна, при чому на кожному одному такому французькому літаку Британія заощадила б коло 2.800.000 дол., що їх мусіла б заплатити більше за американську машину. Французькі джети були б вивіновані у британські мотори Рольс-Ройса.

ІНДОНЕЗІЯ ФОРМАЛЬНО ПЕРЕПРОСИЛА ІНДІЮ за понищення будинку індійської амбасади і бібліотеки в Джакарті та зневаження індійського прапору на амбасаді, однак індонезійська преса насправді схвалила ту демонстрацію, а поліція встрянула свідомо пізно. Ліві демонстранти домагалися „знищити Індію". Кол. віце-президент Р. Ніксон заявив у Канберрі в Австралії, що коли б в Індонезії комуністи прийшли до влади, то загроза для Австралії, Нової Зеляндії і Філіппін була б ще більша, ані ж тоді, коли Південний В'єтнам став би комуністичним.

БОЛЬШЕВИКИ АРЕШТУВАЛИ 27-РІЧНОГО АМЕРИКАНЦЯ Нюкомба Мотта, як той вийшов в минулу суботу з свого готелю у норвезькому містечку Кіркенес на прогулянку в околицю міста. Совєтський кордон віддалений там за 10 миль. Мотту буцім-то арештовано по совєтському боці кордону. Совєтські власті відмовились подати будь-які ближчі інформації Мотта поїхав до Норвегії на літні ферії.

Гураґан Бетсі вдарив на Ню Орлінс — нищить південні стейти

Ню Орлінс, Луїзіяна. — 9-го вересня гураґан Бетсі налетів на Ню Орлінс із швидкістю вітру 150 миль на годину і зробив великі спустошення в цьому місті. Жертви в людях виносять незначне число осіб, бо населення вчасно було заалярмоване та втекло з нижче положених районів, але матеріяльні втрати дуже великі, покищо їх не можна оцінити, та вже тепер видко, що вони становитимуть десятки мільйонів долярів. В центрі гураґану швидкість вітру виносить від 100 до 140 миль на годину і він посувається вперед зі швидкістю до 20-ох миль на годину. Ширина засягу гураґану виносить коло 500 миль, і тому гураґан одночасно дається відчувати аж в трьох південних стейтах: Луїзіяні, Міссіссіпі та Алабамі; а також сягає аж до північної Флориди. Частина Ню Орлінсу має терен, що є нижчий від рівня моря. Вода позаливала шляхи, вітер поперивав електричні проводи, і тому в численних районах міста немає світла. Понад 100,000 осіб втекли зі своїх домів. Морські хвилі при узбережжі в деяких місцях були високі від 6-ох до 12-ох стіп. Вояки Крайової Ґвардії і працівники Цивільної Оборони допомагали при евакуації населення. Найгірше в цьому те, що важко є передбачити напрям цього гураґану, бо він дуже химерний і часто міняє свій напрям, не рахуючися з тим, що передбачає бюро погоди. Сподіваються, що гураган після Луїзіяни вдарить на стейт Міссіссіпі, а пізніше на Алабаму.

„Український День" на Світовій Виставці в Ню Йорку — 26 вересня ц. р.

Ню Йорк. — В неділю 26 вересня ц. р. о год. 3 попол. відбудеться на арені репрезент. павільйону „Зінґер Бовл" під протекторатом Українського Конґресового Комітету Український День. Поруч з американським — маятиме того дня над названим павільйоном український прапор, — під звуки українських маршів ввійдуть на арену виконавці програми. З короткими промовами та поясненнями виступлять директор програм національних груп на Світовій Виставці Ґордон Ґрагам, майстер церемонії Володимир Бакад і екзекутивний віце-президент УККА Йосип Лисогір. Будуть виведені народні танки, зокрема виступлять з'єднані танцювальні дружини метрополітальної области під керівництвом Н. Сулими. Дівочі танки „Верховина" із солісткою Люсею Костецькою будуть супроводжені гуцульськими піснями. Кілька співочих точок виконає чоловічий хор „Прометей" під дириґентурою Івана Задорожного.

Проф. д-р Роман Смаль-Стоцький викладатиме в Університеті у Вашинґтоні

Вашинґтон. — Проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, професор-емерит Маркет університету та директор Слов'янського Інституту, прийняв запрошення до Католицького Університету Америки у Вашинґтоні, як „візітінґ професор" і буде викладати два курси із ділянок слов'янознавства. Водночас Українська Католицька Митрополія доручила проф. Р. Смаль-Стоцькому зорганізувати „Осередок Украінознавчих Студій" для питомців Греко-Католицької Семінарії у Вашинґтоні. Цьому центрові українознавчих студій проф. Р. Смаль-Стоцький подарував свою особисту бібліотеку що вже перевезена до Вашинґтону.

Адв. Степан Ярема кандидує на провідника Демократичної партії в 67-му дистрикті Ню Йорку

Ню Йорк. — У нюйоркських правиборах на дистриктових провідників, що відбудуться у вівторок 14 вересня ц. р., американські й українські виборці матимуть змогу віддати свої голоси на адвоката Степана Ярему, відомого американсько-українського і політичного діяча, голову Українського Відділу Демократичної Партії, що кандидує на демократичного провідника 67-го асамблейного дистрикту в Ню Йорку. Кандидатуру адв. Степана Яреми, який є також членом Політичної Ради УККА, поставлено у висліді рішення Мангеттенського Демократичного Клюбу в липні ц. р. Як багатолітній мешканець 67-ого Дистрикту, адв. С. Ярема є членом української католицької парафії св. Юра в Ню Йорку і головою шкільного будівельного комітету. Як член багатьох українсько-американських організацій, він бере активну участь в міській політиці уже понад двадцять літ, дбаючи про схвалення різних законопроєктів, зв'язаних з будівництвом, шкільництвом та іншими проблемами свого Дистрикту. Адв. С. Ярема кандидує на одній листі разом з Терезою Роленд і його підримує конґресмен Ліо Фарбстейн із 19-го Дистрикту, який звернувся із закликом до усіх членів Демократичної Партії в 67-ому Дистрикті голосувати на Степана Ярему, як на дистриктового провідника.

Танцювальний ансамбль „Горлиця" виступатиме під час Союзового Фестину на Союзівці

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — На закінчення літнього сезону на цій Оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, що зв'язане із вибором „Міс Союзівки 1965", виступить із багатою програмою аматорський танцювальний ансамбль „Горлиця" із Брістолю, Па, та Трентону, Н. Дж. Виступатиме цей ансамбль під мистецьким проводом Дмитра й Уляни Надраґів при музичному акомпаніяменті Івана й Олекси Шипеленків. У програмі, крім багатьох українських народних танків, передбачені дуети Катрусі і Маріяни Сухенко, які відспівають „Рушничок", пісні „Така її доля" та „Ах, чому". Із сольовими співами виступлять Ніна Ляшенко та Маріянна Сухенко. Ансамбль „Горлиця" працює під протекторатом Відділів УНСоюзу ч. 245 із Трентону та 362 із Брістолю. Невтомним опікуном цієї групи є Федір Федик. Створений 1958 р. Дмитром Надраґою, цей ансамбль відомий із своїх виступів в багатьох місцевостях ЗДА і брав також участь в Мазепинському Фестивалі в Ню Йорку.

У ТАНТ РОЗПОЧАВ НАРАДИ З ДЕРЖАВНИМИ МУЖАМИ ПАКІСТАНУ Й ІНДІЇ ПРО МИР

Вояки з індійських військових гірських відділів займають позиції на пограниччі Індії й Пакістану в горах Кашміру на висоті 12 300 стіп. Фото було передане для опублікування в пресі за дозволом індійського військового командування.

Карачі. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант прилетів до Пакістану й негайно розпочав розмови з його державними керівниками. Пакістанський міністер закордонних справ Зульфікар Алі Бутто, який виїхав назустріч У Тантові, заявив журналістам, що Пакістан не погодиться на перемир'я, якщо воно не буде пов'язане з ґарантією щодо переведення плебісциту у спірній частині Кашміру. Пакістанський міністер покликався знову на факт, що Індія інкорпорувала частину Кашміру всупереч двократній резолюції Ради Безпеки Об'єднаних Націй про конечність тамошнього плебісциту. З уваги на те, що Індія стоїть вперто на становищі, що Кашмір є вже інтеґральною частиною її державної території і не хоче зв'язувати цієї справи з можливим воєнним перемир'ям, найбільша трудність дипломатичних заходів У Танта лежить у тому, щоб знайти відповідну, сприйнятливу для обох сторін формулу. ЗДА й інші великодержави стримуються від власної посередницької акції, поки не скінчиться місія У Танта. Лідер демократичної більшости в Сенаті Майк Менсфілд натякнув, що мирові посередницькі заходи Об'єднаних Націй можуть набрати більш переконливої для воюючих сторін сили, коли всі ті держави, які несуть від років економічну й військову допомогу Індії або Пакістанові чи обом тим країнам — узалежнять свою дальшу допомогу тим південно - азійським державам від опінії Об'єднаних Націй. Крім ЗДА й Британії — Індія і Пакістан користуються допомогою від цілого ряду західніх держав, а також від СССР. Франція, Західня Німеччина, Японія, Канада й Італія є поміж спомагаючими державами у відношенні до Індії і Пакістану. Тим часом, без уваги на приїзд У Танта, воєнні дії між Індією і Пакістаном продовжуються. Кожна з тих держав проголошує „перемоги" й „успіхи", що їх друга сторона заперечує. Між іншим, Пакістан рішуче заперечив індійському повідомленню, наче б індійці знищили 21 пакістанських літаків: насправді, твердять пакістанці, Пакістан втратив 5 літаків. Зате — твердить Пакістан — пакістанці знищили 35 індійських танків і 25 гармат, викинули цілком індійців з пакістанської території на відтинку міста Лягор та вмаршували до Індії в двох інших пунктах. Обидві сторони говорять про бомбардування „ворожих" летовищ. Політичну ситуацію знову напружила промова комуно-китайського прем'єра Чу Ен-лая на прийнятті з нагоди північно - корейського „національного дня". Чу Ен-лай гостро таврував Індію за „збройну аґресію" проти Пакістану і ніби-то порушення комуно - китайського кордону та заявив, що за такі „провокації" Індія понесе „важкі наслідки". Але Чу Ен-лай ні словом не зобов'язався до активної підтримки Пакістану. Індійський амбасадор і військовий атташе у Пейпінґу демонстраційно вийшли з того комуністичного прийняття.

Монтреальська громада похоронила Богдана Мельника

Монтреал. — Минулого вівтірка, 7-го вересня 1965 р. тутешня громада з великим смутком відпровадила на місце вічного спокою сл. п. головного радного УНСоюзу, Богдана Мельника, який ненадійно помер у молодому віці 55 років життя 3 ц. м. після довшої недуги. Похорони й поминання пам'яті Покійного мали маніфестаційні розміри. Десять священиків узяли спонтанну участь у церковних відправах, як в часі триденних панахид в днях 4, 5 і 6 ц. м. так в часні похоронів. Панахиди правили отці Степан Колянківський, Микола Марків, Ярослав Гайманівський, Василь Бринявський, Михайло Гаврилюк, Іван Гаврилюк, Григорій Онуфрів і Лев Чайка. В дні похоронів заупокійну Службу Божу відправив парох церкви св. Михаїла о. Микола Кушнірик в асисті отців Ст. Колянківського, о. Маркова, о. В. Бринявського і о. Лева Чайки, які й відпровадили тіло Покійного на цвинтар Монт Роял. Прощальну проповідь виголосив у церкві о. парох Кушнірик, а над відкритою могилою промовляли д-р Ярослав Падох, головний секретар УНСоюзу від екзекутиви та Головного уряду тої установи, якої Покійний Богдан Мельник був членом, як головний радний, інж. Микола Світуха, голова Канадійського Пласту від Крайової Пластової Старшини, проф. Микола Андрухів від КУК, проф. Богдан Ковальський від друзів Покійного, Дмитро Попадинець від Товариства Українських Кооператорів, пластун-сеньйор Адольф Гладилович від місцевої Пластової Станиці і дир. Василь Захаркевич від української Кредитової Спілки, якої співробітником був сл. п. Богдан Мельник. В панахидах і в похоронах взяли участь велике число місцевих передових громадян, які зі сльозами в очах прощались з одним із найбільш заслужених та улюблених місцевих громадян.

● **5-членний суд в Ізраїльській робітничій партії Мапай,** що її основником був колишній прем'єр Давід Бен Ґуріон, вирішив, що партійний секретаріят мав рацію, викресливши Бен Ґуріона з членів партії, бо Бен Ґуріон сам себе з неї викреслив, заснувавши нову партію. Бен Ґуріон твердив, що ця його нова партія Рафі є „правдивою Мапай" партією, але це не переконало суддів. Бен Ґуріон попав у конфлікт з теперішнім прем'єром Ізраїлю Ешколем.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НА ПЛОЩІ „УКРАЇНА" В КУРИТИБІ ВІДКРИТО ПРОПАМЯТНУ ТАБЛИЦЮ

Куритиба, Бразилія. — З причин незалежних від українців прийшлося у Куритибі, Бразилія, перенести пропам'ятну таблицю з одної площі на другу, яка від 16 травня ц.р. дістала назву „Україна". Від імені „Комітету побудови площі і пам'ятника Тарасові Шевченкові" промовляв інж. Амбросій Хома. Один сквер дістане назву „Сквер Галичина" і на ньому має бути споруджений обеліск українському еміґрантові, який тому 70 років вперше вступив на бразилійську землю. Пам'ятник Т. Шевченкові мають здвигнути самі українці, а обеліск українському еміґрантові має спорудити бразилійська „префектура".

УЧНІ ЧОРТКІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ ВІДБУДУТЬ ТОВАРИСЬКИЙ З'ЇЗД НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — В днях 25 і 26 вересня ц. р. на цій оселі УНС відбудеться заходом окремого комітету Товариський з'їзд колишніх учнів Чортківської Гімназії Рідної Школи. Візьмуть в ньому участь усі річники, починаючи від заснування цієї гімназії в 1911 р. У програмі з'їзду: наради, зустрічі, спільний обід й у суботу 25 вересня о 7-ій годині веч. бенкет з програмою у виконанні відомих мистців — уродженців Чортківської Округи: Стефа Федчук (Торонто), сопрано; Йосип Гошуляк (Торонто), баритон, Лідія Сось-Вульба (Філядельфія), акомпаніямент; Володимир Довганюк, актуальні гуморески. Після бенкету Забава з Танцями.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ВІРИ ВОВК У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк .— Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово" влаштовує в суботу 11 вересня літературний вечір відомої української еміґраційної письменниці Віри Вовк. Під час цього вечора письменниця поділиться з присутніми своїми враженнями з великої подорожі по Европі, по Україні, і з своєї участи в Конґресі Міжнародного ПЕН-Клюбу, в столиці Югославії. На закінчення Віра Вовк відчитає свої нові поезії. Відбудеться вечір о год. 7 веч. у великій залі Українського Інституту Америки при 2 Схід 79-а вулиця (ріг 5-ої Евню) в Ню Йорку.

ВОЛОДИМИР ДОБУЩАК БРАВ УЧАСТЬ В МИСТ. ВЕЧОРІ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — В мистецько-розваговому вечорі на Союзівці, що відбувся в суботу 4 вересня ц.р., брав участь 14-літній акордеоніст Володимир Добущак, а не Дорощак, як було подано помилково у „Свободі" з 8 вересня. Володимир Добущак є сином Володимира й Катерини Добущаків із Спрінґфілд, Н. Дж.

Українські еміґраційні історики виступали активно проти совєтських вчених на Конґресі Істориків

Відень. (Абв.) — Представники української історичної науки на еміґрації використали всі можливості й нагоди для ширення правдивої інформації про Україну і для виявлення фальшивих і тенденційних поглядів совєтських істориків під час 12-го Міжнародного Конґресу істориків у Відні, що закінчився в суботу 4 вересня ц. р. В цьому Конґресі, крім згаданих попередньо українських еміґраційних істориків, брали участь ще д-р Ігор Каменецький з Центрального Мишиґенського Університету та докторант Ігор Зубенко, асистент проф. Менерта з Мюнхену.

В понеділок 30 серпня на засідання комісії для славістичних студій у дискусії над доповідями проф. О. Галецького і Я. Машурека про загальні методи підходу до дослідів Східньої Европи виступив проф. Іван Лисяк-Рудницький заступаючи погляд, що в тих дослідах треба застосовувати порівняльну методу. У середу 1 вересня у секції модерної і сучасної історії була доповідь проф. Дж. А. Крейґа із Стемфордського університету на тему: „Імпакт німецького мілітарного світу на політичне й суспільне життя Німеччини в часі другої світової війни", в якій він ствердив, що коли в часі 1-ої світової війни німецька армія підпорядкувала собі всі ділянки життя, то в часі другої світової війни німецька армія була повністю підпорядкована політичному чинникові (нацистській партії). В дискусії проф. Мацьків зауважив, що в часі першої світової війни німецька армія керувалась доктриною Кляузевіца, що війна є продовженням політики за поміччю інших засобів після першої світової війни совєтські теоретики Свечін, Шапошніков, Дехтярьов, Харітонов та інші розвинули нову теорію, що армія в часі війни має бути підпорядкована цивільному політичному проводові, бо згідно з їх вченням у війні не вистачить вигравати битви, треба виграти саму війну. Цю теорію приняв і уводив в життя Сталін.

В п'ятницю дня 3 вересня доповідав на засіданні секції загальної історії й історіографії проф. Р. А. Канн про „Федералізм і федеральну державу в історії", згадуючи в ній м. і. також ЗДА і СССР. У дискусії над цією доповіддю виступив проф. Іван Лисяк-Рудницький, який у добре арґументованій промові ствердив, що СССР не є ніякою федеративною державою, бо в ній федеративна форма є тільки на те, щоб прикривати російське панування над іншими народами СССР. Дня 1-го вересня у секції „великих тем" проф. Г. Кон з Філядельфії доповідав про „Націоналізм й інтенаціоналізм у 19 і 20 ст." До участи в дискусії зголосилось понад 50 вчених м. і. також проф. П. Феденко. Тому одначе, що проф. Феденко голосу у дискусії не дістав, він розіслав написаний текст свого слова всім участинаки того конґресу, в якому ствердив, що т. зв. ленінізм не забезпечив волі і рівноправности народам СССР, що у дійсності Ленін був здецидованим централістом і поборював ідею дійсного визволення народів царської Росії, бувши противником федеральної системи. В доказ цього цитував проф. Феденко своє листування з Центр. Комітетом Російської Соц.-Дем. Партії у 1917 та твори Леніна. У своєму документі проф. Феденко ствердив це: „А тепер Москва має нову програму партії, приняту у 1961 р., яка має за ціль „злиття" неросійських народів з російським. Це є ніщо інше, як загострення політики русифікації."

ДО КАЗАХСТАНУ

Гуртки комбайнерів Ізмаїльського та Кілійського районів (Одещина) полетіли літаками в Цілиноград. Одночасно 150 механізаторів інших районів области виїхали на цілину поїздами.

Ще більша кількість комбайнерів — понад 400 чоловіка — цими днями виїхала з Одеси до Казахстану. (З „Радянської України" 21-го серпня).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00: six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Латання миру

Кілька днів тому колишній віце-президент Ричард Ніксон говорив у Південному В'єтнамі про конечність перемоги над комуністичним аґресором, висловившись критично про такі переговори з комуністами, в яких признано б комуністам концесії, що насправді були б нагородою за їх аґресію. Ніксон висловив переконання, що такі переговори з комуністами „із обосторонніми поступками" породили б гостру опозицію в американському народі, внаслідок чого політика ЗДА у В'єтнамі стала б предметом спору у найближчій передвиборчій кампанії.

Таке становище Ніксона дуже не сподобалось „Ню Йорк Таймсові", який у передовій статті протиставив вірі Ніксона в перемогу над комуністами у В'єтнамі тезу, начебто у В'єтнамі „ні одна сторона не може знайти розв'язки збройними діями", і що тому необхідні розмови з комуністами за зеленим столом. Голова закордонної комісії Сенату, сенатор Фулбрайт, заявив недавно, що Америка погодилася б на воєнне перемир'я і мир на базі тимчасового „ділового" уряду та переведення виборів, чи плебісциту, який виявив би „вільну волю народу". Однак ніхто не поставив крапки над „і": чи Америка погодилася б на заведення комунізму в Південному В'єтнамі або злуку Південного В'єтнаму з Північним під владою Го Чі Мінга, коли б такий був вислід плебісциту?! Але чи тоді не перечило б це „доктрині Джансона", застосованій у Домініканській Республіці, коли то проведено збройну інтервенцію, щоб не допустити там комуністів до влади?!

Становище міжнародних лібералів-пацифістів, у тому числі американських, те саме в усіх конфліктах від часу закінчення другої світової війни: латати мир будь-як, аби тільки оминути загрозу нової великої війни. Ціль шляхетна, але засіб поганий. Бо латаний мир не може бути миром тривким. Західні альянти проковтнули пігулки берлінського муру ганьби і здавлення совєтськими танками мадярського повстання — в ім'я збереження світового миру. ЗДА мовчки зреклися умови, на яку навіть Хрущов погодився, щоб під міжнародною контролею перевірити усунення з Куби совєтських ракетних баз — в ім'я миру. В Кореї залатано мир коштом поділу країни. Те саме сталося у В'єтнамі в 1954 році, з відомим наслідком і подібно сталося в Ляосі в 1961 році, де допущено комуністів до „невтрального коаліційного" уряду. Тепер Рада Безпеки ОН під головуванням Артура Ґолдберґа закликає Індію і Пакістан до негайного перемир'я, ні словом не згадавши про потребу конструктивної розв'язки кашмірської проблеми, дійсної причини конфлікту. Твердження Індії, що кашмірської проблеми „не існує", цілком нагадує твердження СССР і колись Польщі, що української проблеми „не існувало" чи „не існує", бо вона „розв'язана" — колись в межах Польщі й Росії, тепер у межах СССР.

Латаниною ще ніколи тривкого миру не врятовано. Навпаки, латанина створює тільки пригоже підложжя для щораз нових конфліктів і щораз нових воєнних загроз.

Комуністична... літургія

У боротьбі з релігією, з християнськими Церквами совєтський комуністичний режим зазнав повного краху. Не добившись нічого відкритими переслідуваннями віруючих людей і священиків окремих віровизнань московські большевики зазнали невдачі і в своїй пізнішій нібито більш дійовій атеїстичній кампанії, до якої запрягли не тільки партійний апарат, але й такі засоби пропаґанди та аґітації, як преса, радіо, телевізія, література, кіно, театр. Про це переконливо свідчать публіковані останнім часом у самій таки совєтській пресі статті „на атеїстичні теми", автори яких виразно стверджують, що „значна частина віруючих у деяких районах СССР міцно прив'язана до релігії"; що „дискусійні розмови" з віруючими й „служителями культів" ні до чого не приводять; що „неможливо викоренити відразу все старе у свідомості народу" і тому „не можна намагатися відразу знищити всю релігію", бо стосовані аґітаторами „грубі заходи", такі, як замикання церков чи влаштовування антирелігійних збіговищ і висвітлювання антирелігійних фільмів під час релігійних свят, не дають ніякого успіху, а ще більше укріплюють віруючих людей в їх релігійних переконаннях.

Стверджуючи в розлогому листі до „Комсомольской Правди" з 15 серпня ц. р., що „штурмівщина" і „унтерпришибеєвщина" в атеїстичній роботі „дають у висліді нуль", компартійна пропаґандистка зі Львова, якась Г. Кельт радить застосувати в атеїстичній „освідомній" роботі, чи пак у „боротьбі розуму проти релігії" засоби й методи, запозичені від самих же таки „релігійних культів". „Багатолітня практика, багатолітній досвід антирелігійної роботи, — пише Г. Кельт, — переконує в тому, що голий, чисто заперечницький, книжно-лекторський атеїзм не зможе перемогти релігію, яка увійшла своїм глибоким корінням у тисячоліття минулого. Атеїзм може добитися успіху тільки в тому випадку, коли візьме на озброєння ще мистецьку естетику і психологічну емоцію", іншими словами те, що називають „співпереживанням".

Дійшовши до такого висновку, авторка листа до „Комсомольской Правди" радить придумати „щось нове", і пропонує не тільки об'єднати в одному антирелігійному фронті всю літературу, пресу, лекторії, кіно, радіо і телевізію, але й використати тисячолітній досвід „церковно-клерикальної ідеології" в способах „психологічного діяння на маси". Усвідомлюючи повну неспроможність комуністичної системи подолати релігію, Г. Кельт пропонує скоординувати дотеперішні заходи над опрацюванням привабливої системи нових совєтських „обрядів" — свято народження, шлюбу, отримання пашпорта, свідоцтва зрілости, проводів в армію тощо — для створення своєрідного „ритуального центру" з новим ритуалом, що „мав би замінити людям церковну літургію" ... За суґестією авторки, це мало б бути нове „інтелектуально-емоціональне свято — апотеоза людському геніяві", свято людини, сполучене із співанням кантат, ораторій і таке інше.

З „комуністичним розумом" пропозиції совєтської атеїстки зі Львова в справі створення комуністичної ... „літургії" мають мало спільного. Вони тільки доводять, що совєтський комунізм зайшов у своїй боротьбі проти релігії в сліпий, безвихідний кут.

А. Заплітний

НЕЗДІБНІСТЬ ПРЕЗИДЕНТА І ВІДСУТНІСТЬ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА

У Конституції ЗДА, в другому розділі, сказано загально, що, в разі смерти, нездібности, зречення або усунення президента, його обов'язки переходять на віце - президента, і що окремий закон, схвалений Конґресом, має встановити, хто стає віце - президентом у випадку його усунення, смерти, зречення чи нездібности.

Такого закону Конґрес ЗДА дотепер не схвалив. Є тільки закон з 1886 р., який постановляє, що, в разі смерти президента і його заступника, президентом стає секретар Державного Департаменту, секретар оборони, секретар фінансів, а по них інші члени кабінету.

У 1947 році Конґрес схвалив додатково, що по смерті президента і віце - президента президентом має стати голова Сенату, спікер Палати Репрезентантів, а по них державні секретарі в порядку, встановленому в законі з 1886 р.

Як бачимо, в Конституції ЗДА немає згадки про те, хто має встановити, що президент нездібний виконувати свої права і обов'язки, хто має видати осуд, що така нездібність перестала існувати і вирішувати спір, якщо президент твердитиме, що він здібний, а інші чинники будуть противної думки.

Це не є теоретичні, далекі від життя міркування, це дуже важливі для держави справи. Протягом історії ЗДА 16 президентів не мали своїх заступників. Президент Вільсон майже півтора року був спаралізований, і багато справ, іноді дуже важливих, полагоджували його дружина або члени кабінету, прикриваючись ім'ям хворого президента. Атентат на президента Кеннеді в листопаді 1963 р. поставив перед очі американської спільноти рішучу вимогу реформи, щоб не було найменшої затримки в діянні державної машини у повній змін і несподіванок атомової доби.

З таких міркувань зродилося багато проєктів. Вліті цього року, по довгих дебатах, схвалено вимаганою більшістю двох третіх голосів в обох палатах Конґресу проєкт поправки до Конституції. Його головні постанови такі: на випадок усунення президента, його зречення або смерти, віце - президент стає діючим президентом. Кожного разу, якщо немає віце - президента, президент має призначити свого заступника. Цю номінацію мають затвердити обидві палати Конґресу звичайною більшістю голосів.

З хвилиною, як президент перешле до голови Сенату і до спікера Палати Репрезентантів письмову декларацію про те, що він не може виконувати своїх прав і обов'язків, віце - президент стає діючим президентом.

Якщо президент заявить на письмі голові Сенату і спікерові Палати Репрезентантів, що його нездібність минула, тоді коли протягом чотирьох днів не виявлять спротиву віце - президент і більшість членів кабінету, — президент вступає у виконування своїх конституційних прав та обов'язків. Якщо ж такий спротив виявлено, протягом 48 годин має зібратися Конґрес і впродовж 21 дня або підтримати спротив, або його відкинути. В обох випадках потрібна більшість двох третіх голосів в обох палатах.

Якщо Конґрес затвердить спротив віце - президента і більшости членів кабінету, віце - президент діє далі як президент ЗДА. Якщо Конґрес відкине протест або впродовж 21 дня не полагодить протесту або коли не було більшости вимаганої законом хоча б в одній палаті Конґресу, тоді президент вступає в свої права та обов'язки. Якщо віце - президент і більшість членів кабінету вручать голові Сенату і спікерові Палати Репрезентантів письмову декларацію про те, що президент став нездібним виконувати свої права і обов'язки, всі вони переходять відразу на віце-президента. Президент може на письмі звернутися до Конґресу, який так само, як у попередньому випадку, має впродовж 21 дня і більшістю двох третіх голосів вирішити справу.

Законодавці стояли перед дуже складною проблемою. З одного боку вони хотіли охоронити президента від узурпаторів його влади, а з другого — мали на думці інтерес та безпеку держави, у випадку, якщо президент стане нездібним, але хотітиме виконувати свої права та обов'язки.

Очевидно, що схвалена поправка до Конституції не є ідеальним розв'язанням проблеми. З довговікового досвіду знаємо, що немає такого закону, який охоплював би всі можливості, що їх приносить життя. Загально уважають, що закон є добрий, якщо дає спосіб полагоджувати звичайні і типові прояви життя, до яких він має пряме відношення. Тому наведена вище поправка є великим поступом у ділянці конституційного законодавства ЗДА. Щоб ця поправка стала конституційним законом, її мусять схвалити без змін і додатків протягом семи років три чверті, тобто 38 стейтових леґіслятур. Потреба цієї поправки стала такою конечною, що можливо ще цього року вона стане обов'язуючим конституційним законом.

Треба ще згадати, що всякі зміни, додатки чи поправки до Конституції ЗДА не вимагають затвердження президента і не уповноважують його закладати проти них своє „вето".

● Голови всіх арабських держав мають стрінутися 13 вересня у Казабланці в Північній Африці. 5-го листопада повинна відбутися в Альжирі велика азійсько - африканська конференція, а 21 жовтня в столиці Гани Аккрі — конференція Організації Африканської Єдности.

О. Дунайський

МІЖНАРОДНИЙ КОНҐРЕС ІСТОРИЧНИХ НАУК

II

Відень. — Такі великі конґреси мають свої вигоди, але також і невигоди. Вигода в тім, що в одному місті і за короткий час тисячі науковців різних спеціяльностей можуть зустрітися, познайомитися і відбути дискусію. Але як можна це здійснити на конґресі, в якому бере участь коло 2,000 осіб? І як може учасник конґресу побувати на доповідях, що його інтересують, коли вони відбуваються у різних залях і в той самий час? Не може ж людина „розірватися"!

Ось, наприклад, 31 серпня вранці одночасно читано доповіді, призначені для двох тем: 1. „Релігійна толеранція і єресі в сучасну епоху" та „Деколонізація". В дискусії на першу тему можна було б порушити питання про нетолеранцію, переслідування релігії і церковних організацій в комуністичних країнах, зокрема в СССР. Друга тема — „Деколонізація" — була призначена оцінці процесу створення незалежних держав у 20-му стол. в Азії й Африці. Можна дивуватися, що доповідь на цю тему відважилися представити конґресові два науковці з Москви: Міллер і Губер. В цій доповіді автори цитують Леніна (очевидно, без цього не можна обійтися!) і висловлюють задоволення з того приводу, що „процес розпаду колоніяльної системи в основі є закінчений".

В дискусії на тему деколонізації взяли участь численні члени конґресу, навіть делеґат із далекої „народної республіки" Зовнішньої Монґолії. Цей делеґат висловив подяку урядові СССР за „братню поміч" і за „шлях до комунізму, минаючи капіталістичну фазу розвитку", який монголам показала Москва ...

Не обійшлося в цій дискусії без аґітації проти американського „імперіялізму та колоніялізму". А один французький делеґат на ім'я Шено пропонував, щоб присутні на доповіді Міллера-Губера в окремій резолюції засудили участь ЗДА у війні у В'єтнамі. Однак цю пропозицію відкинуто, бо політичні резолюції не належать до програми наукового з'їзду.

Учасники дискусії з вільних країн звертали увагу на „новий дух", що виявився в керівних верствах демократичних країн Заходу в відношенні до колоній і це сприяло деколонізації: Велика Британія, Франція, Голляндія, Бельгія, хоч мали досить сили, щоб держати колонії під своєю владою, дали їм вільність.

Проф. Сетон Вотсон із Лондону в дуже обережній формі зазначив, що, наприклад, Туркестан знаходиться в стані колонії під владою Москви. Він згадав, як, від 1918 року почавши, російський комуністичний уряд, з допомогою російської людности в містах Туркестану, тероризував тубільців.

Міллер (Москва) в своїй відповіді твердив, що в Туркестані не було й нема ніякого колоніялізму, що місцева людність одержала поміч від „російських трудящих" для дальшого поступу і т. д., — словом, повторював звиклу комуністичну пропаґанду.

Проф. Панас Феденко в дискусії про деколонізацію висловив своє невдоволення односторонністю доповіді Губера - Міллера. Колоніялізм, — казав він, — треба розуміти в його первісному значенні: „клерухой" стародавньої Греції або „колоні" античного Риму осідали на завойованих територіях і утискали або й нищили місцеву людність. В сучасності західньо - европейські колоніяльні держави покидають або вже покинули свої колонії в Азії й Африці. Однак на Сході є імперія, многонаціональна держава з столицею в Москві, яка провадить колоніяльну політику. Найчисленніша нація совєтської великодержави колонізує неросійські країни цієї імперії.

Перепис людности з 1959 р., — сказав проф. Феденко, — свідчить, що на території трьох балтійських республік, захоплених армією СССР під час другої світової війни, висилає Москва росіян. Навіть Рига, столиця Латвії, має російську більшість! У Львові, де перед 1939 роком не було росіян, діється те саме. В 1959 р. відсоток російської людности в Україні виріс до 17% з передвоєнної доби. В деяких республіках Туркестану місцева людність знаходиться тепер у меншості. „Оскільки ми засуджуємо західньоевропейський колоніялізм, що вже належить до минулого, то справедливість нас зобов'язує досліджувати колоніялізм на Сході Европи, бо тільки загальне вивчення цієї проблеми може збагатити наше знання". Цим скінчив проф. Феденко.

Присутні в залі — окрім делеґацій комуністичних країн — оплесками висловили схвалення висновків українського промовця. Проф. Міллер (Москва), відповідаючи дискутантам, дозволив собі звисока зазначити, мовляв, виступ проф. Феденка в дискусії „нічого не дає для науки". На це український промовець з місця відповів, що на сторожі його тверджень сама совєтська статистика з 1959 року.

КАМ'ЯНЕ ВУГІЛЛЯ НА ПОЛТАВЩИНІ

Рік-у-рік полтавська земля, відкриваючи свої надра, підносить приємні „сюрпризи" людям — пише „Радянська Україна" з 21 серпня. — Тут уже виявлено нафту, газ, залізну руду.

І ось нова звістка: біля села Дрижина Гребля, Кобеляцького району, знайдено кам'яне вугілля — три верстви, потужністю від 2 метрів до 50 сантиметрів.

Ф. Мелешко

В ОБОРОНІ ХЕРСОНСЬКОЇ ПАЛЯНИЦІ

У ч. 163 „Свободи" вміщено, сказати б, сердешну статтю шановної пані Лесі Лисак під наголовком „Хліб". Пише вона, з чого і як випікалося хліб у Західній Україні, коли наші люди там бодай на це мали право.

За малим винятком так само це робилося й на Східній Україні. В кого була комора, то він у ній переховував печений хліб. Взагалі ж у тій самій хаті, де його пеклося, була спеціяльна полиця аж під стелею, на якій печений хліб складалось і прикривалось чистою полотниною. Так само й у цілій Східній Україні лежав на столі під покривкою один звичайно вже початий хліб. Клалось його там не для прикраси, а для вжитку, аби щораз не сягати аж на полицю. Так само, як то пише Леся Лисак, і в Східній Україні хліб люди вважали за святиню: коли якийсь шматочок його падав на землю — підіймали і цілували, як Божий дар.

Авторка „Хліба" описує, які сорти хліба випікалося на Західній Україні. Це викликало в мене бажання й собі подати, з яких збіжжевих сортів та що саме випікалося в Східній Україні. Варто про це згадати тому, що, мабуть, уже малощо тепер під жорстоким московським караулом з того випікається.

Хліб випікали головно з житнього і пшеничного борошна. Коли ж на ці два сорти — головно в степовій Україні — не було врожаю, тоді людям доводилось випікати хліб з яшного (ячмінного) і гречаного борошна. Таке печиво звали вже не хлібом, а яшниками та гречаниками. Властивість їх у тому, що при печенні вони догори не підіймались, а як співається в пісні, на шкурині сиділи і дуже скоро черствіли.

Авторка „Хліба" подає й таке: „На переднівку в тих, кому забракло хліба — бували іноколи паляниці. Їх пекли на кухонному „бляті", і вони були плоскі, вбогі і ніби засоромлені. Паляниці не клалось на стіл — їх ховалося від очей сусідів", і т. д.

На степовій же Україні, а найбільше з неї мені знаній Херсонщині, найпишнішим печивом були паляниці. Випікалося їх з пшеничного питльованого борошна. Назовні відзначалися вони тим, що були дуже високі. Мені довелося з печей багатьох держав випробовувати різні хліби, але ніде такого хліба я не бачив і не смакував. Особливість херсонських паляниць ще й в тому, що вони стають ще смачнішими, коли довше лежать. Звичайно не більше як один тиждень.

З такого ж тіста на Херсонщині випікають колачі, іноді й з разового, але ніколи з житнього борошна. З тіста викачувалося валки, переплітаюся і робилося круглі або подовгасті колачі.

Книші пеклося переважно з пшеничного борошна, розміром хлібини й менші. Таку викачану з тіста кулю в скоромні дні звичайно намащувалося смальцем з вишкварками й підсмаженою цибулею, а потім з боків відтягалось тісто й ним навхрест прикривалось верх. Потім книші садовилося в піч разом з хлібом. У пісні дні мастилось такою чи такою олією. Під час печення мастило просякало в книш, і виходив він смачний та пахучий.

Вертути випікалося з квасного й прісного тіста. Найбільше і для цього печива надавалося пшеничне борошно, але при біді уживалось навіть і гречаного. Тісто розкачувалось на тонкі коржі, перший — намащувалось скоромним чи пісним мастилом також з підсмаженою цибулею, на першого коржа накладалось другий — і також намащувалось, а третім те прикривалось. Потім це зверталося у валок, далі в кружок і зверху розкачувалось качалкою. Коли виймалось з печі, то вже зверху мастилось і складалось вертути одна на одну в стос, щоб випарились і були ще смачніші.

Перепічки випікалося з

(Закінчення на стор. 4-ій)

АТОМОВА ЛЮБОВ

Як і я,
ти складаєшся з атомів,
а останні
з мільярдів часток.
Ми, по суті,
теж є автоматами,
бо життя в нас —
вузенький місток...

І у тебе
і в мене
реакції
визначають у
зовнішнім зміст.
Відчуваємо запах акацій,
навіть в смороді міст...

Наші різні умовні рефлекси —
рух подібний
подібних клітин.
Факт — не раз
утікали вже з лекцій,
щоб до кіна піти...

Чи ми любимо щось обидвоє
це також —
найскладніший процес.
Я шукаю у кіні ковбоїв,
але ти —
екзотичних принцес...

У любові
(Одна це з емоцій!)
десь в підґрунті —
знов атомів рух.
Хоч над...
ізмами ми сміємося
в рефлекторному
потиску рук...

А уста твої,
чуєш, Нінусю, —
леґіони нервових клітин,
бо устами,
як їх доторкнуся,
реаґуєш активно і ти...

Все рухливе
в реальному світі.
І любов наша,
Ніно,
теж рух,
рух у атомах —
буряний вітер,
рух клітин у жовтневу пору...

Коли ж місяць у небі сміється
(місяць,
зіронько,
з атомів теж),
то в хвилини ці
справді здасться,
Що,
крім тебе,
все в світі —
пусте!

МИКОЛА ДЕРВУШ
Краснодар,
квітень 1931 р.

Ігор Чмола

ВІД НІЯҐАРИ ДО СКЕЛЯСТИХ ГІР

(7)

Ідемо мальовничим каньйоном „Тен Сліп". Коли дивимось на дорогу згори виглядає, що хтось її поплутав. Крутить вона то в один бік, то в другий, зникає під мостами та скелями, які стають щораз стрімкішими; потічок перетворюється у бурхливу річку. В'їжджаємо у містечко Тен Сліп, і перед нами знову розлогі прерії. Знову пустка, голі жовті горби, і ніде ні деревця. Показуються вони лише час від часу над якимсь потічком, і зараз там і худібка і хутір або невеличке містечко.

Після 150 миль такої їзди перед нами містечко Коді. Заложив його полковник Коді, відомий у широкому світі як Боффало Біл. Хто з нас за молодих літ не читав книжок про цю леґендарну людину. Хлопці з подивом дивляться на монументальну статую цього героя прерій, що стоїть при в'їзді до міста. Відвідуємо музей Боффало Біла і мистецьку ґалерію. Тут велика збірка творів примітивного маляра Катліна, що переїздив оці терени з різними експедиціями і змальовував побут індіян. А хто не захопився б творами американських мистців Расела і Ремінґтона. Їх тут багато. А скільки листів Расела, кожний з них розмальований картинами з життя піонерів. Є й твори сучасних малярів, деякі дуже модерні, однак справді гарні. Є також маса скульптур і експонати з мистецтва індіян. Аж жалко стає, що не можемо хоч кілька хвилин полюбуватися кожною картиною.

Покидаємо оте романтичне містечко і знову пускаємося в гори. Ідемо відомим каньйоном Шошон. Накручуємо радіо і слухаємо трансмісії змагань між бейзболовими дружинами. Ось переїхали ми вже кілька тунелів, загату Боффало Біл. Дорога тулиться до стрімких скель, бо в долині велике штучне озеро. Ідемо все вище й вище. Радіоапарат не ловить жадної передачі. Довкруги ліси, скелі і потічки, що пливуть між ними. Ми вже знову серед снігів. Врешті перед нами брама — остаточна ціль нашої далекої подорожі: національний парк Єловстон.

Це — перший і найбільший національний парк ЗДА. Територія його обіймає три з половиною тисячі квадратних миль. Очевидно, що первісними мешканцями цих теренів були індіяни. Першою білою людиною, що прибула сюди, був член експедиції Люїса, Джан Калтер. Він і ті, що після нього заблукали сюди, оповідали про цей терен такі несотворенні речі, що уряд ЗДА вислав в 1870 р. наукову експедицію, охоронювану військовим відділом. У 1872 р. засновано тут перший національний парк.

З географічного боку терен Єловстон парку являє собою високогірське плято пересічної висоти 7 500 стіп, оточене масивами Скелястих Гір, висота яких переходить місцями 13 тисяч стіп. Основною атракцією терену є ґейзери і гарячі джерела різних форм і розмірів. Є їх тут понад три тисячі. Тому на задній плян відходять гори з чудовим великим Єловстонським озером, ріки з глибокими каньйонами, безліч водоспадів, різні тварини, що живуть тут і маси різних високогірських квітів. Ведмеді поруч ґейзерів і гарячих джерел — одна з основних атракцій парку.

От ми вже переїхали західню браму, заплатили 5 долярів, як ціну за дозвіл перебувати в парку двом дорослим особам круглий рік, і їдемо доволі поганенькою дорогою. Кажемо: дивіться, люди, за ведмедями! На це тут не треба довго чекати. Ось уже перший із них. Стоїть край дороги і немов промовляє до нас: дайте, не минайте. А наша Оленка вичитує з інструкцій: годувати ведмедів гостро заборонено. Скоряємося перед законом. Ідемо далі, а там знову ведмідь, і біля нього два авта: ведмідь доживлюється. Обурюємось, як так можна не додержуватись приписів.

Біля ведмедів ми не пристаємо, бо поспішаємо. Боїмося, чи вистачить для нас місця в одному з таборів великого парку. Плянуємо розтаборитись біля т. зв. „Мосту Рибалок" над Єловстонським озером і звідти робити поїздки в терен. Ось уже озеро, ось випливає з нього ріка Єловстон (Жовтий камінь), ось „Міст Рибалок". На ньому справді маса людей, стоять плече об плече з вудками в руках і очікують щастя. Ось ми вже в таборі. Читаємо напис: „Табір переповнений — місця нема".

Ідемо далі, вступаємо до табору „Природнього Мосту" і знову напис: „Нема місця".

Переїхавши ще 20 миль, вступаємо до табору Вест Тамб. Напису про переповнення тут нема. Натомість є інструкції, що кожний приїжджий повинен сам підшукати собі місце, а опісля вернутись до в'їздової брами і вписатись у книгу. Та переїхавши цілий табор, що має понад 450 місць, переконуємось, що й тут нема місця.

Рішаємо шукати щастя у таборі над озером Луїса, за 10 миль на півдні. Табір поганенький, але в ньому є ще кілька вільних місць. Починаємо розтаборюватися. Наче на помах чарівної палички, налітає на нас хмара комарів. Борис укривається бомблями. Тож приспішуємо темп нашої праці. Вечеряємо і їдемо до Вест Тамбу, щоб позбутися комарів.

Гарячих джерел тут маса: великих, малих і зовсім маленьких. Забарвлення джерел різні: синє, зелене, сиве, різних відтінків. Вода безнастанно кипить, і над цілим районом підноситься пара. Всюди стежки, вистелені дошками і написи, які остерігають туристів, щоб не сходили із стежок. З кожного джерела випливає струмочок. Пробуємо, і кожний кричить, що пече.

Є тут і т. зв. „миска фарби" (пейнт пат). Це доволі велика криниця, наповнена немов би густою рожевою фарбою, яка теж цілий час кипить. Або такий дивогляд, як озеро Єловстон: вода в ньому льодова, а за кілька метрів від берега невеличкий горбок, і на ньому гаряче джерело. Довкруги розноситься запах хемікалій.

(Далі буде)

Український Центральний Комітет
Відділ УККА у Нюарку, Н. Дж.
— запрошує —
ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ОСОБИ, ЩО Є СТАЛИМИ ПЛАТНИКАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ НА

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

що відбудуться

в суботу, 18-го вересня 1965 р.

о год. 7-ій веч.
в приміщенні
„ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ" в НЮАРКУ, Н. Дж.
(ріг 18-ої Еве. і 11-ої вул.)
ЕКЗЕКУТИВА УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ (Відділ УККА), НЮАРК, Н. Дж.

Українське Лікарське Товариство Північної Америки
ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК
повідомляє, що

в суботу, 25-го вересня 1965 р.

о год. 8:30 веч.
— відбудуться —

СХОДИНИ ЧЛЕНІВ

в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ
при 2 Е. 79-та вул. в Ню Йорку,
на яких
інж. Володимир Гнатківський
виголосить доповідь на тему
„КОСМІЧНІ ПРОСТОРИ І МЕДИЦИНА"

Після доповіді ВЕЧІРКА З РОДИНАМИ
УПРАВА ВІДДІЛУ

Український Музичний Інститут у Філядельфії

ВПИСИ

на шкільний рік 1965-66

ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ ТА ВЧИТЕЛІ:
Фортеп'яно: Л. Бульба, Н. Котович, Н. Слободян, Ю. Оранський, Б. Перфецький, М. Полевський.
Скрипка, віоля, струнний ансамбль: А. Жилава.
Віольончеля: Л. Полевська
Сольоспів: А. Лисенко, І. Черняхівська.
Теоретичні предмети, дириґування, хор, оркестра, оперний ансамбль.
Групові лекції та проби — в приміщенні УМІ 4722 Н. 13-та вул.
Шкільний рік почався у вівторок, 7-го вересня 1965 р.
ПРОБИ:
Хор УМІ — понеділок, четвер, год. 7:00 до 9:00
Хор УМІ дитячий — вівторок, п'ятниця, год. 7:00-7:45
Оркестра УМІ — субота, год. 4:00-6:00
Інформації та зголошення: DA 9-1289 та в поодиноких вчителів.

Платне політ. оголошення. Paid pol. adv.

Голосуйте на

СТЕПАНА Й. ЯРЕМУ

ВСІ УКРАЇНЦІ І ЇХНІ ПРИЯТЕЛІ, ЗАРЕЄСТРОВАНІ ЯК

Демократи

67th Assembly District — Part B
(Formerly 4th Assembly District)
East Side, New York City

повинні голосувати на

СТЕПАНА Й. ЯРЕМУ

і

ТЕРЕСУ РОЛЯНД

як

Реґулярних Окружних Провідників Демократичної Партії

Пам'ятайте голосувати в Дні Правиборів у ВІВТОРОК, 14 ВЕРЕСНЯ, 3:00 до 10:00 веч.

БЕЗ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНІ КРОКУ

Кореспондент „Молоді України" в часописі 21 серпня пише: „Тісна, похмура кімната. Столи, завалені паперами. На підвіконні — відро теплої води. У кутку — опони „роззутого" „Москвича".

Це районовий комітет комсомолу на Полтавщині. Сюди приходять хлопці і дівчата. З чим? Чого?

... Ось три дівчини, видно, вчорашні школярки.

— Характеристики? — безпомилково вгадує завідувачка сектору обліку, бо недавні школярі, які готуються до виїзду, — головні відвідувачі ..."

Щоб хлопцеві чи дівчині вступити до технікуму або інституту, треба мати характеристику. Її затверджують комсомольські збори.

Від хлопця, якого покликують до армії, військовий комісар вимагає характеристику.

НЮ ЙОРК, ДЖЕРЗІ СИТІ і ОКОЛИЦЯ!

МУЗИЧНА СТУДІЯ мґр. МАРТИ ЧАПЕЛЬСЬКОЇ

(абсольвентка Школи Juilliard)
— для —
ПЕРЕДШКІЛЬНИКІВ (МУЗИЧНИЙ САДОЧОК), ДІТЕЙ У ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ, МОЛОДІ І СТАРШИХ.
Курс включає слухові вправи, ритміку, гру на фортепіяні і т. п.
По інформації звертатися на адресу:
MARTA CHAPELSKY
240 East 9th Street New York, N.Y. 10003
або тел.: 212 AL 4-3464

Платне політ. огол. Paid pol. adv.

Виборці міста Ню Йорку!

У день правиборів у ВІВТОРОК, 14 ВЕРЕСНЯ 1965 року від год. 3 до 10 по полудні голосуйте і

виберіть кандидатів:

PAUL SCREVANE
FOR MAYOR

ORIN LEHMAN
FOR COMPTROLLER

DANIEL PATRICK MOYNIHAN
FOR CITY COUNCIL PRESIDENT

ТІЛЬКИ З НИМИ ПЕРЕМОЖЕМО У ВИБОРАХ В ЛИСТОПАДІ

Sponsored by
Ukrainian Division New York State—City
Walter BACAD—Chairman
Stephen J. Jarema—District Leader

Український Музичний Інститут в Ню Йорку
ОГОЛОШУЄ

ВПИСИ НА ШКІЛЬНИЙ РІК 1965/66

ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ И УЧИТЕЛІ:

Фортепіян, скрипка, віоля, віольончеля, сольоспів, композиція, дириґентура і всі теоретичні предмети. Курси мистецького слова і танку. Музичний садочок.

Фортепіян:
М. Байлова — YU 2-2139
В. Грудин — SP 7-8626
З. Лисько — WE 3-6347
Г. Мирошниченко — AL 4-6943
О. Музиченко — MO 2-0428
М. Полевський — TR 3-9487
І. Соневицький — OR 4-6569
С. Чапельська — AL 4-3464
К. Чічка-Андрієнко — YU 2-5705

Скрипка і віоля:
В. Цісик — VI 7-2566

Віольончеля:
І. Недільський — AL 4-0205
Л. Полевська — TR 3-9487

Сольоспів:
В. Здрайковський — VI 6-2670
К. Таранова —
Є. Крахно — SU 7-5107

Смичкова оркестра:
В. Цісик

Дириґентура:
І. Соневицький

Композиція і теоретичні предмети:
В. Грудин
З. Лисько
І. Недільський
І. Соневицький

Музичний Садочок:
Г. Мирошниченко

Мистецьке Слово:
О. Добровольська — GR 3-4787

Вписи відбуваються ЩОДЕННО о год. 4-7 по пол. и СУБОТУ 12-3 по пол. в приміщенні УМІ, 149 2-га Евеню, Ню Йорк, Н. Й. Інформації телефонічно OR 4-6976 або YU 2-5705

ЩОМІСЯЧНІ ВНУТРІШНІ І РІЧНІ ПУБЛИЧНІ ПОПИСИ • ПІВРІЧНІ І РІЧНІ СВІДОЦТВА • МОЖЛИВІСТЬ УЧАСТИ В АМЕРИКАНСЬКИХ КОНКУРСАХ • ДИТЯЧИЙ ХОР.

Гроші, вложені в науку музики в УМІ, — це вклад в характер, культуру і свідомість Ваших дітей.

З НАШИХ БУДНІВ

ПРОЩАННЯ З ПРИЯТЕЛЕМ

Господи, скільки ж то земляків довелося бачити на нашій Союзівці під час Свята Праці! Просто видимо-невидимо! При добрій волі та охоті можна було зорганізувати з них ще з двадцять реґіональних комітетів, але ред. Іван Дурбак був тоді зайнятий іншими справами, — подивляв високу тенісову клясу власного ж таки сина, Івана-джуньйора.

Звичайно, між спортовцями переважала біла тенісова армія інж. Богдана Рака, проте попадалися на очі й пливаки, і відбиванкарі, і футболісти, і навіть філятелісти! Один такий ентузіяст рідної філятелії, родом і ходом з Клівеленду, вспів навіть пролити жменю патріотичних сліз на мою камізельку в гостинному, як і завжди, клюбі „Веселка"...

— Пропало! — безнадійно махнув рукою земляк із Клівеленду, — тепер уже все пропало. Була ще іскорка надії на поштмайстра Ґроновского, що він таки перепре в уряді справу поштової марки в пошану Тараса Шевченка... Та коли його забрали з Вашинґтону й кинули в людову Польщу, — хто ж нам тепер допоможе?!

А воно справді шкода, що втрачаємо в кабінеті ЗДА такого приятеля, яким був достойний Джан Ґроновскі! А що він був нашим приятелем, це не підпадає жадним сумнівам, про це писала „Свобода" з 31-го серпня на першій сторінці, та й усі ми його бачили, як почесного гостя, на ювілеї Українського Народного Союзу, під час прем'єри опери „Відьма", в Карнеґі Голл. Мало того, мені особисто ще вдалося підглянути, як достойний пан поштмайстер випивав потім „мартіні" з чарівною „Відьмою", Марусею Кокольською...

Хочеться вірити, що ця його дружба з українцями не пошкодила йому в політичній кар'єрі і що спіткнувся він не на поштовій марці в пошану Шевченкові, а на чомусь іншому. Вправді радіопрограма „Двох Едвардів" захоплюється тим, що вони, поляки, дістали врешті польсько - американського амбасадора, але, між нами кажучи, це мабуть не такий великий аванс — з члена кабінету і міністра стати амбасадором?.. Буде навіть деяка різниця в „пейді", хоч відносно цього пункту я не цілком певний. Попитаю, при нагоді, в клюбі „Лиса Микити" пана меценаса Олесницького, що сам був колись членом дипломатичного корпусу і всі ці справи має, сказати б, у пальцях.

Все ж таки, на мою гадку, приятель назавжди залишається приятелем, будь то він міністер, будь амбасадор, чи то у вільній, демократичній Америці, чи в ґомулківській Польщі. Я думаю, що нам, українцям, не варто зривати контактів з п. Ґроновским, навпаки, треба шукати нових стежок до зближення, вже на новому терені його діяльности. Може б так, за його протекцією, вдалося врозумити деяких латинських духовників на Засянні, щоб вони тихо не потурали таким нехристиянським вибрикам, як руйнування наших лемківських церков, палення фелонів, літурґічних книг та утварі?..

Така вже наша доля горбата й щербата, що, хоч-нехоч, мусимо шукати підтримки й допомоги в чужих конґресменів чи сенаторів, міністрів чи амбасадорів, поки може колись, за п'ятдесят чи сто років, не засяде на високих вашинґтонських Капітолях наш власний і достойний Ґроновський!

ІКЕР

Домовласники підтримують Марусю Бек

Організації домовласників, яких начислюють коло двох соток з 200,000-членством, підтримують Марусю Е. Бек як кандидатку на радну міста Дітройту, а з нею трьох теперішних радних: Антона Вєжбіцкого, Томаса Пойндекстера та Віліяма Роґела. Усіх цих чотирьох радних посадник міста Джері Кевено хоче позбутися з міської ради, бо вони не хотіли йти насліпо за його проводом.

Але вістря його ненависти головно звернене проти Марусі Бек, бо вона викрила неформальності серед деяких урядників, бувших правних партнерів посадника, а одного навіть примусила зрезиґнувати.
Без огляду на наслідки вона відважно боролася проти метод посадника, де він занедбував справи міста, а міськими грішми будував собі славу та популярність та намагався перебрати контролю не тільки над міською радою, а навіть над всякими судами. При її боці все стояли її три колиґи: В'єржбіцкі, Пойндекстер та Роґел. Не диво, що маси в Дітройті розчаровані посадником та ентузіястично піддержують оцих чотирьох кандидатів на радних.

О. М.

● У Туреччині сталася катастрофа: вантажний потяг наїхав на автобус із 55 пасажирами, при чому 17 осіб згинуло та 25 було поранених.

Замість квітів на могилу
бл. п. ТЕКЛІ БІЛЕЦЬКОЇ
складаю 10 долярів
на НТШ в Сарселі.
Христина СТЕФАНОВИЧ
Шикаґо

ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ
з сумом повідомляє,
що 26 серпня 1965 р. в Шикаґо відійшла з цього світу

сл. п.

ТЕКЛЯ БІЛЕЦЬКА

учителька і письменниця, співробітниця „Веселки", основоположниця і довголітній член ОПДЛ.
УПРАВА і ЧЛЕНСТВО ОПДЛ

---

†

З глибоким смутком ділимося з Рідними, Приятелями та Знайомими сумною вісткою, що в понеділок, дня 9 серпня 1965 р. відійшов у Вічність, після довгої і важкої недуги,
Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

інж. ІВАН БОРОДАЙКЕВИЧ

бувший представник фірми S.K.F. у Любліні.
Похорон відбувся в Монтреалі дня 12-го серпня 1965 року з церкви св. Михаїла (Ібервіл) на місцеве кладовище.
Заупокійні Служби Божі відбулися в Монтреалі.
Горем прибиті:
дружина — ОСИПА БОРОДАЙКЕВИЧ
сини — ТОМА, ОЛЕКСАНДЕР, БОГДАН

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ В АМЕРИЦІ
ділиться сумною вісткою із Членами Об'єднання, Приятелями і Знайомими,
що дня 4-го вересня 1965 р. відійшов із наших рядів у Вічність довголітній член Об'єднання

†

д-р ДІОНІЗІЙ НЕСТЮК

ветеринарний лікар
ВІЧНАЯ ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В ШОСТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. д-ра Антона Григоровича

відправиться

в суботу, 11-го вересня 1965 р.

о год. 10-ій ранку
в Українській Православній Церкві
ВСІХ СВЯТИХ
206-208 Схід 11-та вул. в НЮ ЙОРКУ
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
на яку запрошуємо Рідних і Знайомих.
РОДИНА

УВАГА! УВАГА!

ЗУСТРІЧ БУВШИХ ПЛАСТУНІВ З ТИРОЛЮ І ФОРАЛЬБЕРҐУ, Австрія

З НАГОДИ 20-РІЧЧЯ ОСНУВАННЯ ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ В ЛЯНДЕК І ІНШИХ ПЛАСТОВИХ ОСЕРЕДКІВ У ТИРОЛЮ І ФОРАЛЬБЕРҐУ
— відбудеться —

в днях 13 і 14 листопада 1965 р. на Союзівці в Керґонксоні, Н. Й.

До участи в Зустрічі запрошуємо всіх Пластунів і Пластунок Тиролю і Форальберґу зі своїми родинами (незалежно чи зараз належать до Пласту чи ні), як рівнож запрошуємо Достойних Гостей, бувших жителів Тиролю і Форальберґу, та все Українське Громадянство.

В програмі Зустрічі: Спільна молитва, Товариська Зустріч, ділові наради, весела Ватра і попис дітей учасників Зустрічі, Товариська Забава-Бенкет.

В неділю Служба Божа з Панахидою за тих, що з Волі Божої відійшли у Вічність. Продовження Товариської Зустрічі, спільна знімка, кінцеві наради, закриття Зустрічі.

Свою участь у Зустрічі просимо зголосити в можливо скорому часі на адресу:
Mr. H. Bobkiv, 10704 Clifton Blvd,
Cleveland, Ohio 44102

Повідомляємо учасників Зустрічі, що на Союзівці всі кімнати і залі є огріванi. Просимо замовляти приміщення прямо в Управі Союзівки на понищу адресу:

Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N.Y. Тел.: 914 626-5641
ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

ТРАДИЦІЙНИЙ ВЖЕ ВЕЛИКИЙ ОСІННІЙ

СОЮЗОВИЙ ФЕСТИН НА СОЮЗІВЦІ

відбудеться цього року в суботу і неділю, 18-го і 19-го ВЕРЕСНЯ

Головна атракція: ВИБІР „МІСС СОЮЗІВКИ" на 1966 рік.

До конкурсу можуть ставати українські дівчата у віці від 17 до 25 років. Членство в УНСоюзі є обов'язковою вимогою. „МІСС СОЮЗІВКА, крім відзначень і почестей, має право до безкоштовного однотижневого побуту на Союзівці в найближчому сезоні, а її дві дружки зможуть провести там безкоштовно довільний кінець тижня.

У мистецькій програмі виступить танцювальна група „ГОРЛИЦЯ" з Трентону-Брістолю під мистецьким керівництвом Дмитра НАДРАГИ та під протекторатом 245 і 362-го Відділів УНСоюзу, виконуючи традиційні й оригінально українські народні танки та пісні

Українець кандидатом на суддю!

Поміж 13-ома кандидатами на суддю „Трефік корту" у правиборах, що відбудуться 14 вересня, українці міста Дітройту побачать на виборчім списку кандидата українця, Федора Цікавого. По професії він адвокат, але всебічний досвід, якого він набув у різних установах, є доказом того, що він посідає високі кваліфікації на суддю.

Федір Цікавий родився в місті Дітройті й тут покінчив школи з відзначенням а став адвокатом в 1952-ому році. Покликаний на професора права в Дітройт Комерс Коледжі, він викладав протягом 12 років право. В роках 1942-46 він служив в американській фльоті, де його призначили до розвідчої служби при сенатському слідчому комітеті.

Для української громади був би великий здобуток, коли б п. Цікавий став суддею в цьому метрополітальному місті.

О. М.

П. ГАБРІЄЛЬ РЕЙНЕР

президент Cosmos Parcels Express Corporation і також Cosmos Travel Bureau, Inc. щойно повернувся з Совєтського Союзу, куди він поїхав з американською спортовою дружиною.

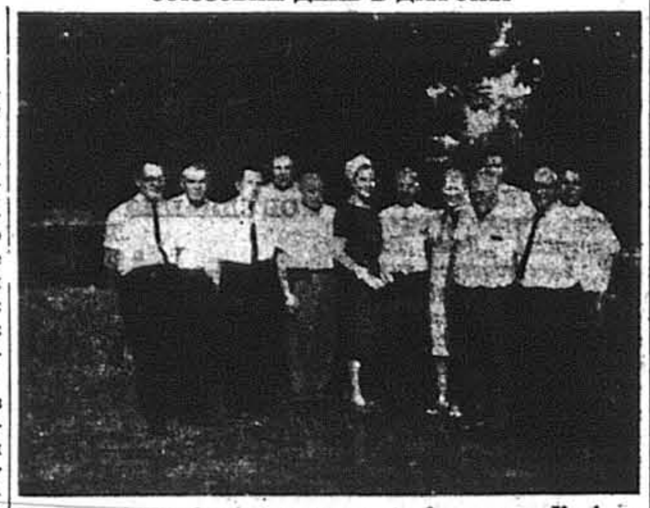
П. Рейнер мав нагоду дискутувати з зарядом Внешпосилторгу для дальшої співпраці у зв'язку з висилкою дарунків - пакунків. Зближена співпраця приспішить в будучності скоршу доставу замовлень.

П. Рейнер переговорював також з екзекутивою Інтуриста про збільшену туристичну програму на сезон 1965-66.

Постійно будуть тепер більші удогіднення і ще ліпша обслуга. П. Рейнер буде радий почути реакцію публіки щодо тих поданих удогіднень.

(Огол.)

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ В ДІТРОЙТІ

На знимці: гості та частина членів Окружного Комітету Відділів УНС в Дітройті. Від ліва до права: голова Окр. Комітету Ярослав Базюк, кол. гол. радний УНС з Віндзору, Онт., Павло Дуда, прес. реф. Василь Папіж, голова Діл. Ком. Андрій Триш, голова Метроп. Відділу УККА ред. Михайло Бажанський, радна міста Дітройту Маруся Бек, головний предсідник УНС Иосип Лисогір, головна радна УНС з Шикаго пані Гелен Олек, обласний організатор Володимир Гіриак, головний контрольор УНС Іван В. Іванчук з Шикаго, в другому ряді: головний радний УНС з Шикаго проф. Мирон Куропась, колишній довголітній головний радний УНС Володимир Дідик.

Світлила Клявдія Іванчук з Шикаго.

В ОБОРОНІ ХЕРСОНСЬКОЇ ПАЛЯНИЦІ

(Закінчення із сто. 2-ої)

того ж тіста, що продовжувало викисати в діжі для печення хліба. Поки той хліб спечеться, а тут уже пора снідати, і може щось з собою й у поле взяти. Тоді з діжі бралося якусь кількість ще не цілком готового тіста, наскоро його в макітрі підготовлялося і пеклося з нього на підмащеній пательні перепічки. Якоюсь особливою смаковитістю вони не відзначалися.

Оладки пеклося на пательнях з нарідко розробленого і виквашеного тіста. Житнє борошно на це печиво вживалося тільки тоді, коли не було пшеничного або гречаного. Найсмачніші оладки виходили з гречаного борошна, особливо тоді, коли вони були теплі і добре помащені, а при їді вмочалося їх у сметану чи хоч ряжанку.

Коржі й коржики пекли з прісного тіста, при біді з різного борошна. Оце, мабуть, і є ті „голубчики", що їх авторка „Хліба" подала під назвою „паляниці" ... Коржики ж були різні. Все залежало від того, як, на чому і з чим виготовлене тісто. Коржиками, помащеними зверху медом, відзначали сумні події — їх роздавали дітям і взагалі охочим на гробках при поминанні рідних покійників.

Плачинди — це печиво молдаванського походження і назви. Не по всій Україні воно знане. Для плачинд надається тільки пшеничне борошно. Тісто приготовляється так само, як і для коржів, тільки більше натонко розкачується. На ті коржі може накладатися на середину різна начинка: картопляне пюре, підсмажена капуста, сир — як на вареники, наскребаний гарбуз, яблука або якесь м'ясиво, відповідно приготоване. Потім кінці коржа відтягається і тими відтяженими кінцями накривається начинку. Перед садженням до печі ті плачинди зверху намащується відповідним мастилом. По вибранні з печі знову намащується, складається в стоси і ті стоси згори донизу розрізується на чотиришість поділів. Гарбузяні плачинди особливо смакують, коли вмочати їх у сметану чи ряжанку.

Постоли — для виробу їх виготовляються такі ж коржі, як і для плачинд, тільки подовгасті. На ті коржі накладається добре визрілі вишні. Коли відтягнутим тістом вишні прикриті, то це печиво своєю формою стає подібне до постола, звідки й дістало таку назву.

Млинці — печеться на добре мащених пательнях з різних борошняних рідин, тільки не з житньої. Найсмачніші виходять пшоняні, добрі пшеничні й гречані.

Під кінець про найхідкіше в цілій Україні печиво: Пиріжечки, пиріжки й пироги (тільки не вареники!) — таких назв уживається залежно від їх величини. Начинку до них давали різну. Найсмачніші пиріжки виходили з печінкою, і особливо ж смакували вони, коли були ще теплі.

Тепер там, на багатющій на земні блага Україні, як подає шановна авторка „Хліба", треба йти за сім кілометрів, щоб, вистоявши з пару годин у черзі, одержати за грубі гроші гливку хлібину.

ПРОБЛЕМА ... БАТЕРІЙКИ

„...Живемо ми на околиці міста Херсону, у новому селищі текстильників, — пише в листі до газети „Молодь України" з 21 серпня Віра Никитина. — Не до всіх будинків тут підвели електрику та радіо підключили. От чому й вирішили ми з чоловіком придбати радіоприймач „Київ - 7"

Але недовго він нас веселив. Замовк. А щоб цю мовчанку порушити, треба небагато — всього лише нову батерійку. Здавалося б, дрібниця, але не для нашого часу. Увесь вільний час мій чоловік бігає по крамницях, але... батерійки не дістали."

Збори Відділів УНСоюзу

СУБОТА, 11-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні збори Б-тва св. Ів. Хрестителя, Відд. 270, о год. 7:30 веч. в УНДомі при 90-96 Фліт вул. Управа просить, щоб члени допомогли приєднувати нових членів до нашого Братства. — За Управу: А. Шаран, М. Баран, С. Островський, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Збірка вкладок за вересень у Т-ві „Дністер", Відд. 430, відбудеться: (1) в неділю, 12 вересня, в „Тризубі" від 1 до 3 год. по пол.; (2) в неділю, 19 вересня, в Укр. Клюбі при Френклін вул., від год. 11:30 до 1:30 по пол.; (3) в суботу, 25 вересня, в Укр. Клюбі при 23-ій і Бравн вул. в год. від 7:30 до 9:30 веч. Члени, які не платять вкладок, будуть суспендовані. — За Управу: Осип Бакай.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Т-ва „Сокіл", Відд. 336, о год. 1-ій по пол. в УНДомі при 14-ій вул. Проситься членів вибрати свою дивіденду. — Гр. Степанек, предс., Гр. Кисіль, секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, о год. 2-ій по пол. в домі Ветеранів при вул. Вашингтона в Менвил. Н. Дж. Проситься членів прибути точно. — Управа.

ДІТРОЙТ, Миш. 3-квартальні Збори Т-ва ім. Ів. Франка, Відд. 146, о год. 1-ій по пол. в домі Укр. Осередку. 2965 Карпентер вул. На порядку зборів звіт контролі за час від 1-го січня ц.р., приєднування нових членів і інші справи. — Управа.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94, о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при 2376 Ґрилінґ вул. — М. Вориськевич, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Збори Т-ва І. Франка, Відд. 334. Проситься вибрати дивіденду. — За Уряд: Н. Задерецький, предс., І. Холодняк, секр., Стефанія Вохонок, фін. секр.

РОЧЕСТЕР, Н.Й. — Місячні збори С-тва Рож. Пресв. Богородиці, Відд. 36, в год. 3-ій по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу на Вільсон. На порядку нарад вибір Балевого Комітету. — За Уряд: Анна Стрілець, предс., Катерина Ярославська, кас., Софія Гунька, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Б-тва св. Василія Великого, Відд. 364, о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 3161 Іст 93 вул. Просимо вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163, о год. 12-ій пол. в домі Горожан, 847 Н. Френклін вул. Пригадується членам, що вкладки повинні бути вплачені найдалі до 25-го кожного місяця. Члени, які були суспендовані, можуть бути прийняті наново, якщо вирівняють свої залеглості. — С. Филик, фін. секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні збори Б-тва св. Івана Хрестителя, Відд. 292, о год. 1:30 по пол. в УНДомі. — В. Терлецький, предс., О. Рудницький, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Збірка місячних вкладок членів Б-тва св. апп. Петра і Павла, Відд. 102, о год. 11:30 перед пол. в церковній залі при 2280 Вест 7-ма вул. — За Уряд: І. Попович, предс., Г. Голубець, кас., М. Бобечко, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Б-тва св. Ів. Хрестителя, Відд. 76, о год. 1-ій по пол. в залі укр. кат. школи при Сенфорд Евню й Айві вул. Члени, які не платять вкладок, будуть суспендовані. Просимо теж при зміні помешкання, подавати нові адреси до секретаря. — За Уряд: Т. Деметчук, предс., В. Салабун, секр.

І КОМАР НОСА НЕ ПІДТОЧИТЬ

Ф. Мартинов, заступник голови комітету партійно-державної контролі Центрального Комітету партії і Ради Міністрів УССР, пише в „Радянській Україні" з 19 серпня: „З допомогою парторганізацій в кожному колгоспі і радгоспі створено контрольні пости біля комбайнів, на токах, хлібоприймальних пунктах, на перевезенні зерна, скиртуванні соломи, на оранці під озимі культури".

Тільки в Кіровоградській області зорганізовано на жнивах 2636 контрольних постів, — в Одеській області — понад 9 тисяч у Хмельницькій — 5 тисяч. У складі постів — партійці та комсомольці.

Посмертні згадки

НИКОЛА ГИЩУК, член 146 Відд. ім. Івана Франка в Дітройті, Міш., помер 25 квітня 1965 р. Належав до УНС 41 років. Покійний народився 1891 в селі Хвальбоба, пов. Коломия. Залишив у смутку жінку Павліну, 2 сини Дмитра і Івана, дві невістки і 6 внуків. Всі належать до УНС. Похорон відбувся 28 квітня 1965 р. з пох. заведення до церкви Непорочного Зачаття, відтак на цвинтар Мт. Олівет при участи родини і приятелів і членів Т-ва.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відд.

ПАРАСКА СМЕТАНА, членка 433 Відділу УНСоюзу у Вест Айслип, Н. Й., дружина Антона Сметани, померла після короткої та важкої недуги дня 20-го серпня 1965 р. в лікарні Милосердного Самарянина у Вест Айслип, на 42-ому році трудолюбивого життя. Покійна народилася 18-го лютого 1924 року в селі Іванівка, пов. Станіславів, Західня Україна. До ЗДА прибула зі своїм чоловіком 1950 р. та в січні 1952 р. вступила до УНСоюзу. Залишила в смутку чоловіка Антона. Похорон відбувся 23-го серпня ц. р. з місцевої української греко-кат. церкви св. Родини на цвинтар св. Карла в Пайнлавн, Н. Й. при численній участи рідних, земляків та членів союзової родини.

Вічна Їй Пам'ят!
Іванна Заверуха, секретарка.

АННА БІЛИК, довголітня членка 247 Відділу УНСоюзу в Вилмингтоні, Дел., вдова після бл. п. Йосипа Білика, померла після короткої та важкої недуги в своєму помешканні у Вилмингтоні, дня 16-го серпня 1965 р. на 73 році трудолюбивого життя. Покійна народилася 15-го січня 1893 р. в селі Губичі, пов. Добромиль, Західня Україна, а до ЗДА прибула 55 літ тому. До УНСоюзу вступила в квітні 1923 року. Залишила в смутку доньку Ольгу Косовську і Катерину Моррисон та синів Івана, Степана і Михайла, 10 внуків, 1 правнука, як також сестру Розалію Гармик. Похорон відбувся дня 19-го серпня ц. р. з української православної церкви свв. Апостолів Петра і Павла на цвинтар Риверв'ю Семетері у Вилмингтоні, при численній участи рідних, земляків та союзівців.

Вічна Їй Пам'ят!
Михайло Маєр, секретар

ВАСИЛЬ КРАСНЕВИЧ, — член Т-ва „Українська Січ" Відділ 39 УНСоюзу в Сиракюзах, Н. Й., помер 9-го серпня 1965 р. по тяжкій і довгій хворобі, проживши 79 років життя, а в ЗДА 55 років, як приїхав з Лемківщини. Був одним з піонерів, який організував церковне і громадське життя в місті Сиракюзах. В союзовій праці займав різні пости урядника місцевого відділу. Полишив у жалобі жінку Юлію, чотири дочки, чотирьох синів, одинадцять внуків та два правнуки. Похорон відбувся 12-го серпня з пох. заведення до церкви, а відтак на вічний спочинок на церковний цвинтар гр. кат. церкви св. І. Хрестителя. Службами Божими, квітами та присутністю в похоронних обрядах віддали останню пошану Покійному — Рідня, Приятелі, Односельчани та члени місцевого Відділу.

Вічна Йому Пам'ять!.
Управа Відділу

ЮРІЙ КІЦАК, — член Т-ва „Українська Січ" 39 Відділ УНСоюзу в Сиракюзах, Н. Й., помер 4-го серпня 1965 р. по тяжкій та довгій хворобі на 39-ому році молодого життя. Полишив у смутку матір Марію та трьох братів: Михайла, Степана й Василя. Похорон відбувся 7-го серпня з пох. заведення до церкви, а опісля на вічний спочинок на цвинтар гр. кат. церкви св. І. Хрестителя. Численними Службами Божими, цвітами та участю в похоронних обрядах віддали останню пошану Покійному — Рідня, Приятелі й Члени місцевого відділу.

Вічна Йому Пам'ят!.
Управа Відділу

СТЕПАН КУЛИК, член 240 Відділу УНСоюзу в Клівленді, Огайо, помер дня 8-го травня 1965 р. в своєму помешканні у Клівленді на 74-ому році свого трудолюбивого життя, після довгої і важкої недуги. Покійний народився 10-го грудня 1891 р. в селі Берлин, пов. Броди, Західня Україна. Був зразковим членом УНСоюзу впродовж 15 років. Осиротив дружину Теклю, дочок Анну і Марію та синів Михайла, Петра, Василя і Івана. Похорон відбувся на цвинтарі св. Апостолів Петра і Павла в Пармі, Огайо при численній участі рідних, земляків та союзівців.

Вічна Йому Пам'ять!
Андрій Стецяк, секретар.